

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ב' סיון תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא לב | דף הכולל: יומא כד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סימן תקפ"ט סעיף ו'.
מוסר: שם עולם - עוד אמרתי להעיר' עד 'וצריך האדם לידע'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ועתה הטה אזנך' עד 'וכמו שעשה האלוקים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"צריכים רחמי שמים": מרן הגרי"ג אדלשטיין זצ"ל על ההסלמה בדרום | נשיא ארה"ב אמר לי: "רק אני וסטאלין יודעים עד כמה העולם בסכנה" | השבת - 'שבת אויפרוף' של כלל ישראל | אזעקה באמצע שמו"ע - מה עושים? | "היום, לאחר 22 שנה, כבר אפשר לספר" - מונולוג מרגש | 2146

על דא ועל הא

**"יש עכשיו צרה גדולה בדרום וצריך רחמי שמים
לזכות לישועה. צריך זכויות, הכל תלוי בזכויות. ומה
הן הזכויות? איך עושים זכויות? יש שלוש דברים...**

מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א על ההסלמה בדרום והאסונות בנפש

מה שקורה, כל קושי, כל שמחה זה בידי שמים. חסד מן השמים, וקושי זה מן השמים. אם משהו מצער אותי זה מן השמים ואין סיבה להקפיד עליו בכלל, כי זה מן השמים; רק הוא, צריך לרחם עליו שיש לו מידות רעות ולבקש רחמים עליו שיחזור בתשובה, שיעשה מעשים טובים. זה אמונה, זה עבודה, עבודה שבלב, וזה לא פשוט.

אם אדם חי עם אמונה שהכל בידי שמים, אין קפידיא על אף אחד, כי הכל בידי שמים וכל היום חייבים הודאה. על חיים טובים ומאושרים - צריך הודאה. ומה ההודאה? לזכור שהכל חסדי השם! על כל נשימה תהלל קה. אפילו בימים כתיקונם זה ככה. וגם גמילות חסדים - אהבת הבריות. ואהבת לרעך כמוך אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה. מה זה כלל גדול בתורה? זה מצות עשה, ואהבת לרעך כמוך? אבל זה לא רק דבר פרטי, אלא זה כלל גדול בתורה. התורה נקנית בארבעים ושמונה דברים, ובהם יש אחד: אהבת הבריות, בזה קונים תורה. אדם חייב לזכות לתורה. שיעשה כל מה שהוא יכול, לא להתאמץ יותר מדי - אבל

במהלך שיעורו השבוע, התייחס מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א למצב החמור השורר בדרום - ההסלמה הקשה בתקיפות ארגוני הטרור, וההרוגים מפגיעות הטילים, הי"ד.

"יש אסון, אסון בנפש. כל הזמן חיים בנס. שה אחת בין שבעים זאבים, זה כל הדורות, אבל בפרט בזמן האחרון פה בארץ ישראל זה נסים גלויים. שה אחת בין זאבים מסביב. מכאן הים, ומסביב כולם שונאים, זאבים, וחיים בנס!

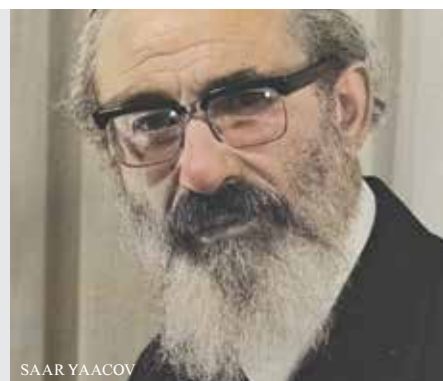
ועכשיו יש צרה גדולה בדרום וצריך רחמי שמים לזכות לישועה, צריך זכויות, הכל תלוי בזכויות, ומה הם הזכויות? איך עושים זכויות? יש שלוש: העולם עומד על שלושה דברים, תורה עבודה וגמילות חסדים. עסק התורה - שיהיה בשלמות, כל אחד לפי האפשרויות שיש לו לנצל את הזמן, שלא יהיה ביטול תורה כל אחד לפי כוחו. ועבודה זה תפילה, בקשת רחמים, רחמי שמים. 'עבודה' זה גם לחיות עם אמונה, חיים של אמונה. חיים של אמונה זה חיים אחרים לגמרי. והאמונה היא שהכל בידי שמים, כל

שזה עוזר לשלמות בקנייני התורה!
אנחנו עומדים עכשיו בערב ראש חודש סיון... הששי בסיון זה
קבלת התורה, וזה הכנה להצלחה בתורה.

לפי כוחו, ואם יש אהבת הבריות אז יש הצלחה בתורה, תורה
באיכות. יש תורה בכמות ויש גם תורה באיכות. אז על אהבת
הבריות יש מצות עשה ואהבת לרעך כמוך, אבל זה גם חיוב מצד

הסיפור היומי

**"למה בכל זאת הוריתי לשגריר באו"ם להצביע
עבורכם?" - הסביר נשיא ארה"ב הארי טרומן
לח"כ הרב שלמה לורנץ ז"ל - "הסיבה היא, כי רק
אני וסטאלין יודעים עד כמה העולם בסכנה..."**

אשר נתן לנו תורת אמת - היום אפילו אומות העולם מכירות בכך

בירושלים, אמרתי לעצמי: יום יבוא ואם תהיה לי יכולת ואפשרות
אתן גם אני בית ליהודים. אבל כמובן שהחלק הרגשי הזה לא היה
עומד מול האחריות כלפי האינטרסים של אמריקה והיה אסור לי
לעשות זאת. למה בכל זאת הוריתי לשגריר להצביע עבורכם?
"הסיבה היא כי רק אני וסטאלין יודעים עד כמה העולם בסכנה
(הדבר היה לאחר החרבת הערים היפניות הירושימה ונגאסקי ע"י
פצצת אטום). מלחמה אטומית יכולה לפרוץ בכל רגע ולהחריב את
העולם, ולכן רק אתם היהודים, שיש לכם תורה ומוסר, מסוגלים
להציל את העולם מהרס. כמו שהשפעתם על העולם שהיה מורכב
בעבר מאנשים פראים ונתתם לו ערכי מוסר, אני מצפה מכם
שתעשו זאת שוב. תלמדו את העולם צדק ומוסר. ברור שבלי
מדינה משלכם קולכם לא ישמע ולא תהיה השפעתכם ניכרת, ולכן
הוריתי אישית לתת לכם מדינה, כי זה אינטרס של אמריקה..."
הבה נתבונן: נשיא ארה"ב מכריז מול העולם שרק היהודים
שיש להם תורה ומוסר יכולים להציל את העולם כולו מחורבן.
אם אפילו גוי מבין זאת, אנו על אחת כמה וכמה צריכים להיות
חדורים בהכרה ובידיעה כי התורה היא אחד מעמודי העולם,
וגדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושיה בעולם הזה ובעולם הבא.
(ע"פ 'אור דניאל', הרב פנחס זרביב, 'למעשה')

סיפר הרב שלמה לורנץ ז"ל, שהיה שנים רבות חבר כנסת:
הדבר היה בשנת תש"ח. כידוע בכ"ט בנובמבר התקיימה
ההצבעה באו"ם על החלטת החלוקה והקמת המדינה. הצבעתה
של ארה"ב הייתה כמובן מאוד מאוד חשובה. משרד החוץ,
שהוא לרוב חשוף יותר לאימים של ארצות ערב ובוחן את
הנושא במשקפיים ריאליות של טובת ארה"ב, התנגד להקמת
המדינה. אולם הארי טרומן, ששימש אז כנשיא ארה"ב, העביר
הודעה ישירה לשגריר באו"ם מעל לראשי שאר הממונים להצביע
בעד הקמת המדינה. איש לא הבין את המניעים והסיבות לכך,
ואף היו מאמרי התקפה חריפים על טרומן בגין צעדו זה. עיתון
בעיר הולדתו בקנזס סיטי כינה אותו "בוגד" על שלא התחשב
באינטרסים של ארה"ב!

בתשי"א היה הרב לורנץ בארה"ב ושוחח אישית עם טרומן
יחד עם הרב סולומון זצ"ל, רבה של קנזס סיטי על צעדו זה. וכך
סיפר להם טרומן:

"בילדותי הייתי בשכנות עם משפחות יהודיות ומאוד הערכתני
אותן. אבי היה קורא איתי תנ"ך באופן קבוע ואני מאוד הושפעתני
מהתנ"ך. וכאשר קראנו יחד על המלך כורש מפרס שנתן ליהודים
רשות לחזור ולבנות את ביתם בארץ יהודה ואת בית המקדש

על דא ועל הא

**מה צריך לעשות כאשר שומעים אזעקה
באמצע תפילת שמונה עשרה?**

פסקו של הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א

ושאלו מה לעשות כאשר עומדים באמצע תפילת שמונה
עשרה ונשמעת אזעקה האם להפסיק באמצע התפילה וללכת
למרחב המוגן או להמשיך בתפילה וללכת רק לאחר סיום תפילת

בשעה האחרונה נשאל הפוסק הגאון רבי יהודה אריה דינר
רב מרכז העיר בני ברק על ידי התושבים מהדרום אשר כל העת
טילים נופלים לכיוונם ע"י אויבי ישראל.

שמסתם נחש לא צריך להפסיק הואיל ורוב נחשים לא ממיתים וכך אנו רואין שרוב הטילים לא ממיתים וא"כ למה יפסיק באמצע תפילת שמונה עשרה והשיב ראש הישיבה הגר"ל שטיינמן זיע"ה שבנחש הנחש עצמו רובם לא ממיתים ומשא"כ הפצצות כולם מסוכנים וכל אחד ואחד שלא מזיק זה נס...

שמונה עשרה שלפעמים יכול להיות מאוחר מדי וזה חשש סכנה והכריע הפוסק הגר"א דינר שיש להפסיק את התפילה וללכת מיידית למרחב המוגן שפיקוח נפש קודם. והוסיף הגר"א דינר ששמע זאת ממרן ראש הישיבה זיע"ה ושאל את מרן ראש הישיבה בטעם הדבר שהרי כתוב בגמרא

בעניינא דיומא - שבועות

מה הם ה'טעם העליון' וה'טעם התחתון' של עשרת הדיברות?

מאיך, רבים מהאחרונים ציינו מנהג זה כדבר ראוי. ויש מהפוסקים שהורה כי בזמננו מותר לעמוד, כיון שכולם יודעים שאין זה אלא כזכר למעמד הר סיני, וגם ישנם פוסקים אחרים בתורה שנוהגים במקומות רבים לעמוד בעת קריאתם. אולם, יש שהורה לנהוג כדעת הרמב"ם, והוסיף כי אף המתפלל במקום שבו נוהגים לעמוד, אינו רשאי לעמוד.

[ביאורים ומוספים דרשו תצד, 11]

מי שישן ביום והיה ער במשך כל הלילה - האם יברך למחרת את ברכות התורה?

על פי פסקי המשנה ברורה, אדם שלא ישן כלל במשך הלילה, יברך בבוקר את ברכת 'על נטילת ידים' לאחר עשיית צרכיו, יחד עם ברכת 'אשר יצר', וכן את שאר ברכות השחר מ'אשר נתן לשכוי בינה' עד 'הנותן ליעף כח'; אך לא יברך את ברכות 'אלקי נשמה', 'המעביר שינה', ברכה על 'טלית קטן' שלבש במשך הלילה, וברכות התורה, משום שלגביהן נחלקו הפוסקים אם הוא מחויב בהן.

ואף במקרה שישן ביום שלפני לילה זה במשך מחצית השעה ויותר - נחלקו המשנה ברורה והחזון איש האם יברך את ברכות התורה.

ומאחר ויש פוסקים הסוברים שהוא מחויב בכל הברכות הנ"ל, עליו לצאת ידי חובתו בשמיעה מפי אחר. ואם הוא מברך על 'טלית גדול', יכול 'לפטור' בברכתו את הטלית קטן.

ולדעת פוסקים רבים, אם כשעלה השחר הוא באמצע לימודו, ואין באפשרותו אז לשמוע ברכות התורה מפי אחר, רשאי להמשיך וללמוד עד שיזדמן לו לשמוע את הברכות; ויש חולקים.

[משנ"ב תצד, א; ביאורים ומוספים דרשו, 7-8; וראה עוד שם]

ל'עשרת הדיברות' שבפרשיות 'יתרו' ו'אתחנן', ישנם שני סוגי טעמים - 'עליון' ו'תחתון'. וזהו ענינם: שתי הדיברות הראשונות, 'אנכי' ו'לא יהיה לך', נאמרו יחד, ונחשבות כדיברה אחת לענין הקריאה, אך הן מורכבות מחמישה פסוקים. הדיברה "זכור" (או: שמור) את יום השבת... מכילה ארבעה פסוקים; ואילו ארבע הדיברות 'לא תרצח', 'לא תנאף', 'לא תגנוב' ו'לא תענה' - כתובות כולן יחד בפסוק אחד.

בטעם העליון, נקראת כל דיברה בפני עצמה, ללא התחשבות בחלוקת הפסוקים; ולעומת זאת, בטעם התחתון, נקרא כל פסוק בפני עצמו, ללא התחשבות בחלוקת הדיברות, ואף ארבע הדיברות הכתובות בפסוק אחד נקראות כאחת. ובהתאם לחלוקה, משתנה גם הניקוד בחלק מהמילים.

הטעם העליון, משמש לקריאה בציבור בלבד; ולגבי מועדי הקריאה בטעם זה - אם רק בחג השבועות, או גם בשבתות שבהן קוראים את הפרשיות 'יתרו' ו'אתחנן' - קיימים מנהגים שונים.

[ביה"ל תצד, א, ד"ה מבחודש]

האם מותר לעמוד בשעת קריאת 'עשרת הדיברות' בציבור?

ישנו מנהג עתיק יומין, לעמוד בשעת קריאת 'עשרת הדיברות' בציבור, כזכר לעמידת בני ישראל בשעת קבלת הדיברות בהר סיני, כפי שנאמר: "וַיִּתְּצְבוּ בְּתַתְּחִית הַקָּהָר", וכאות לכך שהן יסוד התורה, ולחרדת בני ישראל בשעת אמירתן בהר סיני.

וכבר לפני למעלה מתשע מאות שנה, נשאל הרמב"ם האם מנהג זה ראוי, והשיב בשלילה, מטעם שהמון העם עלול לטעות ולחשוב שיש יתרון לפסוקי הדיברות על יתר פסוקי התורה, ועצם המחשבה שיש בתורה פסוקים חשובים יותר וחשובים פחות, היא לקולקל האמונה בתורה.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

נענה הזקן ואמר: "כשהבחנתי במגפיים אשר כבוד הרב נועל על רגליו התרגשתי עד עמקי לבבי"

אמור לי מה מרגש אותך ואומר לך מי אתה | סיפור נפלא מכ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א

ישראל ויים

כדרכו לצרכי הישיבה שייסד בעמל וביגיעה רבה. "ויהי בשעה שעמד ודרש כדרכו באחד מבתי הכנסיות, הבחין באמצע דרשתו בזקן אחד היושב ובוכה ללא הפוגות כשמעיניו זולגות דמעות כמים", כותב האדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א. "משסיים לשאת את דבריו ניגש רבי מאיר זיע"א אל אותו זקן ושאלו לפרש בכיו: "יאמר נא לי כבודו" פנה אליו בלשום שאילה: "בשל מה הסער הזה? איזה חלק בדרשתי ריגש אתכם כל כך?". "נענה הזקן ואמר: לא הדרשה היא אשר הביאה אותי להתרגשות זו, אלא כשהבחנתי במגפיים אשר כבוד הרב נועל על רגליו התרגשתי עד עמקי לבבי, יען כי דומים הם עד למאוד למגפיים של אבי ע"ה שהיה נושא על רגליו...". "וכל המתבונן בסיפור זה", מסיים האדמו"ר מתולדות משה את דבריו, "יתעורר בעצמו שלא לנהוג כאותו זקן כסיל ובער, ולא לשית אל ליבו רק לחיצוניות החג, אלא לחשוב ולהתבונן מה עשה היו"ט לגופו ונפשו פנימה, להפיק ממנו את התועלת הראויה, כי חובה קדושה היא להתחדש בהזדמנות המיוחדת הזאת, ולהיות משכיל ליקח מהארת החג ולהכניס בעצמו דביקות בה' להיות מקושר באילנא דחיי לעץ החיים לתורת חיים, "מיט א נייעקייט אין א פרישקייט" (בתחושת התחדשות ובתחושת רעננות).

חג השבועות קרב ובא, ואנו, כל עם ישראל נחוגג בגיל וברעדה אם יום מתן תורתנו, נשיש ונשמח בתורה הקדושה ונקבל על עצמנו מחדש, בחפץ הלב ובהתרוממות הרוח את עול התורה וקיום מצוותיה. אבל כשמגיע החג כדאי מאוד לשים לב ממה אנחנו מתרגשים וממה אנחנו מתעוררים. אם עיקר העיסוק הוא בחיצוניות חלילה וחס, במנהגי הגבינה והחלב והבלינצ'ס ובקרמשניט כמנהג ישראל לאכול מאכלי גבינה וחלב, או שהעיקר הוא מהתורה עצמה, וכל המנהגים באים כתוספת לחיזוק וכדרכים שונות להראות את חיבתנו הגדולה לתורה עצמה, לעיסוק בתורה בקדושה בחביבות ובשמחה יתירה, ולשמירת המצוות. ובעניין זה ראיתי מעשה שמביא כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א שמספר במתק לשונו על הגאון רבי מאיר שפירא זיע"א, שבמסעותיו לאמריקה, כשהיה מתדפק על דלתות נדיבים ומקבץ מעות להחזקת הישיבה שהקים בלובלין, נוהג היה לשאת דברים בפני הקהל בבתי הכנסת השונים, והלא ידוע היה רבי מאיר בדרשותיו המופלאות ובלשון הזהב אשר לו, ואכן הגיעו חברי הקהילה לשמוע את הדרשה, ולאחר מכן היה מתרים אותם

קול העם

"אין איזו נקודת מפנה מסויימת עליה ניתן להצביע ולומר שמאז הוא השתנה. אבל היום, לאחר 22 שנה, אפשר לספר את סופו המדהים והמרגש של הסיפור המתמשך הזה..."

"אם שואל אדם דבר שהוא שבת לבוראו, כגון על לימוד תורה או דבר אחר מחפצי שמים ושופך נפשו עליו, הקב"ה שומע תפילתו אע"פ שאין בידו מעשים טובים" | מונולוג מרגש של אב"ד ישראל

דווקא הסיפורים הכי יומיומיים, הם הכי משקפים את יד' ד', הם הכי נוגעים... שנה לאחר שהתחתנו זכינו לחבוק תינוק מתוק. היינו צעירים, מבלבלים ומאושרים כאחד. גידלנו אותו בחום ואהבה, הוא היה פרח. משקצת גדל, התברר שהוא מקור לאנרגיה בלתי נדלית.

המכתב המרגש דלהלן פורסם לקראת ער"ח סיוון, אבל אין ספק כוחו יפה לכל השנה, ובפרט לקראת חג השבועות, שהוא זמן מסוגל להיושע ברוחניות. הסיפור שלי אינו יוצא דופן, ואין בו בשורה לאומה. מאמינה ובטוחה שהרבה מכן תוכלנה לספר סיפורים דומים. אבל לפעמים

איזו נקודת מפנה מסויימת עליה אני יכולה להצביע ולומר - מאז הוא השתנה. לא. אני רק יכולה, ב"ה, היום, לאחר 22 שנה, לספר לכן את סופו המדהים והמרגש של הסיפור המתמשך הזה: ב"ה, כיום, הבן שלי הוא מהבחורים ביותר טובים, באחת מהשיבות הטובות בעולם התורה. והמדהים ביותר הוא שנקודת החוזק שלו היא דווקא הרצינות וההתמדה הבלתי רגילות שלו. הוא יושב ימים כלילות והוגה בתורה בחשק ובשמחה, מבלי לקום מהמקום! לפני מספר חודשים, בשעטור"מ, הוא בא בברית האירוסין, עם כלה מיוחדת במינה.

מי שהכיר אותו בילדותו ובנערותו, לא יכול להאמין שמדובר באותו ילד... ולי רק נותר, לשאת עיני למרום, בשבח והודאה לקל עליון, אשר ברחמי הרעף עלי את כל הטוב הזה, והמון, אם לא הכל, בזכות אלפי תפילות, וים של דמעות, ולב שנשפך כמים נוכח פני ד'...

"אם שואל אדם דבר שהוא שבח לבוראו כגון על לימוד תורה או דבר אחר מחפצי שמים ושופך את נפשו עליו, הקב"ה שומע תפילתו אף על פי שאין בידו מעשים טובים" (ספר חסידים אות קל"א). זהו הקלף המנצח בעבורנו... ומי מאיתנו שתשכיל לאחוז בו חזק מובטח לה שתזכה!

(המכתב פורסם בביטאון 'אשת חיל'; ייש"כ להרב פנחס זרביב, 'למעשה')

הילד לא נח ולא שקט לרגע. לא היתה שניה פנויה בלי שהוא מצא בה תעלול חדש ומאתגר. הייתי צריכה להיות סביבו, בדריכות, מהרגע בו השכים ועד לרגע בו נעצמו שמורות עיניו... בקיצור, הוא היה ילד מתוק אבל מאתגר במלוא מובן המילה.

עם השנים, התרחבה משפחתנו, ב"ה, ואיתה גם גדלו האתגרים. אבל אין ספק שהאתגר הגדול והמאיים ביותר היה הבכור שלנו, ששובבותו הלכה וגדלה יחד איתו. הישיבה הממושכת על ספסל הלימודים לא הייתה מעשית מבחינתו, וכל מה שקשור ללימוד ועיון - פשוט לא היה הוא... ואנו ההורים היינו אובדי עצות ומלאי דאגה לעתידו של הילד ה"היפראקטיבי" שלנו.

מה אומר לכן, כשהקב"ה נותן מכה, ולו הקטנה ביותר, רק אז מתגלים, במלוא עוצמתם, מאגרי הרוח שבנו. יפיותה של הנשמה מתעצמת ומתחזקת כאחד. הרגשתי שהדבר היחיד שיש בידי לעשות - הוא התפילה. ואם כך, אשקיע בו את כל משאבי וכוחותי.. וכך היה. זו לא תהיה גוזמה גדולה אם אומר שבמשך שנים, לא היתה תפילה שלא התפללתי בה, בדמעות שלישי, על בני הגדול, שאזכה ויגדל לבן תורה שיושב והוגה בתורה בשקידה, ברוגע ובשמחה. ובימים של אז, זה היה נראה רחוק מהמציאות... לא שחל איזה מפנה קיצוני מייד, ממש לא, הוא המשיך לאתגר עם תעלוליו, שובבותו, ואפשר גם לומר - תזזיותו. אין

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

יהלומים מגדולי ישראל

כאשר ראה היהודי את כל הקהל עוסקים בתורה בהתלהבות, חלשה דעתו והתחיל לבכות בשברון לב על שלא זכה להיות מיושבי בית המדרש. "אבל הוא לא הסתפק רק בבכיות" - המשיך הרבי וסיפר - "הוא קם ועשה מעשה!..."

ימי הספירה כמעט חלפו עברו - אבל שערי חג מתן תורה עדיין פתוחים דברי חיזוק על סגולת הימים מהגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א

בבכיו) - המשיך הרבי וסיפר, אלא מיהר לגשת אל ארון ספרי הקודש, נטל גמרא לידי והחל עוסק בה בהתמדה מופלאה, ומני אז למד ולמד... ולא עזב את לימודו עד שנעשה אחד מגדולי וגאוני אותו הדור, וכיום ספרו מונח באוצר הספרים בבית - סיים הרבי את דבריו.

והוסיפו חסידים וסיפרו, שלאביו, מהר"י ז"ע מבעלזא, היה

סיפר הרה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע, מעשה ביהודי שלא קרא ולא שנה - שנקלע לבית המדרש בשלושת ימי הגבלה, ובראותו את כל עם הקודש עוסקים בתורה בריתחא דאורייתא, חלש לבו והחל מבכה את מצבו על שלא זכה לישיב בבי מדרשא ולעסוק בתורה עם יתר אחיו.

"אבער ער איז נישט געבליבן מיטן וויינען" (הוא לא נשאר

נעמי "שובי אחרי יבמתך" - כאן לא מצינו שרות בכתה, אלא: "ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך, כי אל אשר תלכי אלך" וגו', ואכן חדלה נעמי מדבר אליה ורות שבה עמה. וזאת, משום שאכן אין טעם בבכי בלבד, אלא בעשיית מעשה... על כן, ערפה שהתעסקה רק בבכיות - סופה שחזרה לגילוליה ויצא ממנה גלית הרשע, ואילו רות שחדלה מלבכות ורק הלכה אחרי נעמי באשר תלך - ממנה יצאה מלכות בית דוד. וללמדנו, שלא יתבוסס האדם בבכי על מצבו, אלא יתחזק ויתחדש מעתה, ורק עי"ז יוכל להתעלות.

(ע"פ באר הפרשה)

מקום מיוחד בארון הספרים שבו היה מניח את ספריהם של 'בעלי רוח הקודש' - וגם ספרו של אותו גאון היה מונח בין אלו הספרים. ללמדך, שלכל איש יש עדיין פתח תקווה לשוב ולהתקרב אל התורה ונותן התורה, וללמדך על סגולת הימים הללו אשר נפתחים בהם שערי סייעתא דשמיא למשתוקק לזכות לכתר תורה, וכל הרוצה יבוא ויטול.

כיוצא בדבר אמרו צדיקי הדורות שיש ללמוד מהאמור במגילת רות (פ"א), שהוא מעניינא דימא דחג השבועות, שהנה בתחילה כשיצאה נעמי משדי מואב ושתי כלותיה רות וערפה עמה, ואמרה להן נעמי שישובו לארצם ולמולדתם - נאמר: "ותשאנה קולן ותבכינה...", אולם אחר כך כשנשארה רות לבדה ושוב אמרה לה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"טבע בני אדם לחפש סגולות וברכות מאנשים גדולים להצלחה על פרנסה, ומה יועילו להם כל הסגולות והברכות, אם חס ושלום, הוא מורגל בזה החטא של לשון הרע ורכילות?"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

של לשון הרע ורכילות? הרי יש על זה ארור מפורש בתורה - 'ארור מכה רעהו בסתר', ואמרו חז"ל: 'ארור, בו קללה, בו נידוי', וזה לא יצא מפי איש אחד, אלא מפי כל ישראל, והרי הוא מכלה בזה כל השפעת הברכה.

ולאיך גיסא, מי שנשמר שלא לעבור על איסור שיש בו ארור, כתב בשמירת הלשון (ח"ב פרשת כי תבא) שלא רק שניצל בזה מארור, אלא אף זוכה לברכה מיוחדת, שהרי כל אחד עשר האורין פתחו בתחילה בברוך ואמרו 'ברוך אשר יזהר מחטא זה' ועל זה ענו כל ישראל אמן, לומר שכל מי שנשמר ממנו זוכה לברכה מיוחדת מאת ה'."

בקטע מהקדמת ה'חפץ חיים' הנלמד היום, מופיעים דברים אקטואליים ביותר לימינו, דור הסגולות, כשהכל מחפשים אחר ישועות עצות וסגולות בכל מיני עניינים.

כותב ה'חפץ חיים' - "...האיך יכולות לחול עלינו ברכותיו של הקדוש ברוך הוא, שאנו מקווים לזה, כיון שבעוונותינו הרבים אנו מורגלים בחטא זה, הלא יש על זה ארור מפורש בתורה, 'ארור מכה רעהו בסתר', שהוא קאי על לשון הרע..".

ובביאורים ומוספים מביאים עוד בזה מדבריו בספרו שמירת הלשון (ח"ב פ"ט): "ופלא הוא בעיני, שטבע בני אדם לחפש סגולות וברכות מאנשים גדולים להצלחה על פרנסה, ומה יועילו להם כל הסגולות והברכות, אם חס ושלום, הוא מורגל בזה החטא

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

יומא דף לב

מה יעץ הגאון מרוגאטשוב זצ"ל לאם שתינוקה לא רצה לאכול בשבת?

ולביש בגדי חול

אז בא ותשמע סיפור: לפני כשעה התקשרה אלי אשה וסיפרה לי בדמעות שליש על צרותיה: יש לה ב"ה בית מבורך עם י"ד צאצאים כן ירבו, ובעלה תלמיד חכם עמל בתורה. והנה מתחילת החורף בשנה זו, באופן חריג ומוזר, שבת אחרי שבת אירעו מאורעות עצובים ומשונים בביתם. פעם נפל אחד הילדים ונסעו לבית החולים, פעם נשפכו מים חמים, פעם היה כפור ירושלמי עז ובדיוק כבה החימום, פעם לא היה אוכל חם וכו'. כמובן שניסו כל הסגולות שבעולם, בדקו את המזוזות, ולא הועיל כלום.

אחרי הכינוס הנ"ל בבניי האומה חזרה האשה אל ביתה כשנפשה סוערת, וסיפרה לבעלה כי שמעה את הסיפור הנ"ל עם הרוגטשובער, וזה עושה לה משהו בפנים, והיא עצמה איננה יודעת מה. כשבעלה החשוב שמע את דבריה, חוורו פניו מיד. הוא ביקש בעדינות אם יכול לומר מה שנראה לו, שאולי כל מה שאירע עימם בכל שבת הוא, כי מתחילת אותו חורף היתה האשה מדליקה נרות שבת בעודה עם בגדי חול, כי לא הספיקה ללבוש בגדי שבת מחמת הלחץ בערבי שבתות החורפיים הקצרים עם המשפחה הגדולה בלי עין הרע...

ואכן, מאז אותה שבת היא קיבלה על עצמה להדליק את הנרות עם בגדי שבת, והודו לה, מאז עברו השבתות ללא שום תקלה ויגון, וכעת לאחר כמה חודשים שעברו בלי שום מכשול, והיא התקשרה להרב שרנסקי לספר זאת...

(רב רבנו)

סיפר הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, שפעם התקשרו אליו לבוא ולנאום בבנייני האומה לפני כחמש אלף מבנות ישראל שהתכנסו לזכרה של מייסדת בית יעקב מרת שרה שנירר ע"ה. בתחילה סירבתי לכך, סיפר, אך משהפצירו בי רבות נכנסתי למרן (בעל שבט הלוי זצוק"ל) לשאול אותו על כך, ואז אמר לי: ר' אהרן, לא שאני מבקש ממך - אלא אני מצוה עליך לילך לדרוש שם.

בתוך הדברים שנשאתי שם סיפרתי מעשה פלא על הגאון מרוגאטשוב זצ"ל, שאשה נכנסה אליו ושאלה בפיה: יש לה תינוק שמסכים לאכול רק בימות החול, ובשבת אינו מוכן בשום אופן. השיב לה הגאון, שבשעה שנותנת לו אוכל שתלבש בגדי יום חול, ואילו כל השבת תלך עם בגדי שבת. ואכן בשעה שהאכילה את התינוק היא לבשה בגדי יום חול, והילד הסכים לאכול.

בעלה, שהיה תלמיד חכם, נכנס אל הרוגאטשובער להבין מהו פשר ה'מופת' עם הבגדי חול. והשיב לו, שזה תוספות מפורש בבבא קמא דף ל"ז לגבי דין מועד לשבתות וכו', שבשבת שלבושים עם בגדי שבת הבעל חי אינו מכיר. וכמו"כ יש ילד יהודי עם נשמה, שמחמת שאמו לבושה בגדי שבת אינו מכירה וממילא אינו רוצה לאכול.

הכינוס הנ"ל היה בחודש אדר ביום הילולת מרת שרה שנירר ע"ה. אחר כמה חודשים מתקשר אלי המנהל הרב בנימין שרנסקי שליט"א, ואומר לי: אתה כל כך לא רצית לדבר בכינוס,

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מדוע לא ביטלו חז"ל את קריאת התורה בשבתות?

אולם, את קריאת התורה בשבת, וכן את קריאת המגילות בשבתות חול המועד, לא ביטלו חכמים, משום שהן מתקיימות רק בעשרה, ואין לחשוש שיחידים יטעו ויטלטלו את ספר התורה או את המגילה ברשות הרבים. וראה עוד במקורות, בנוגע לברית מילה - מדוע לא חששו שיטלטלו את התינוק או את הסכין ברשות הרבים.

[שו"ע תקפה, ה, ומשנ"ב יג; ביאורים ומוספים דרשו, 16-17]

מדאורייתא, מצות תקיעת שופר נוהגת אף בשבת, אולם, חכמינו ז"ל גזרו שלא לתקוע בשבת, מפני החשש שאילו בקיאים באופן התקיעה, יטעו ויוציאו את השופר לרשות הרבים, ואף יטלטלוהו שם, על מנת לקחתו לבקי שילמדם לתקוע, ויעברו על איסור מלאכת 'הוצאה' דאורייתא. ובדומה לכך, גזרו חכמים שלא לקיים את מצות נטילת לולב בשבת, וכן מצות קריאת המגילה, מחשש שיטלטלו את הלולב והמגילה ארבע אמות ברשות הרבים.

האם בזמננו מותר לטלטל שופר בשבת?

פעולה המותרת בשבת, ולכן, יש אומרים שאסור לטלטלו כלל; משום שלדעתם, כלי שמלאכתו לאיסור אשר אין לו שימוש של היתר, דינו כ'מוקצה מחמת גופו' - כגון אבנים - שאסור לטלטלו כלל. ושופר ששומרים עליו היטב ומייחדים לו מקום מסוים, יתכן שנחשב כ'מוקצה מחמת חסרון כיש', שאף הוא אסור לטלטלו כלל. (ויש שהקל בכך בשבתות של חודש אלול).

[שו"ע תקפה, ה, ומשנ"ב יד-טו; ביאורים ומוספים דרשו, 19]

שופר אסור בטלטול בשבת, כדין 'כלי שמלאכתו לאיסור', דהיינו לתקיעה, האסורה בשבת משום איסור השמעת קול באמצעות כלי (ראה במקורות). ומותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו, דהיינו לצורך שימוש בגופו, או לצורך שימוש במקום שבו הוא מונח. והשימוש האפשרי בשופר, הוא למילוי מים באמצעותו.

אולם, בזמננו השופר אינו משמש כי אם לתקיעה ולא לשום

מי שיכול לשמוע דיבורים רק באמצעות מכשיר שמיעה - האם חייב בתקיעת שופר?

חינוך, אם הוא יכול להוציא ילד אחר שהגיע לגיל חינוך. ואיש המחויב במצוה, יכול לתקוע שנית כדי להוציא אחרים ידי חובתם אף אם הוא עצמו כבר קיים את המצוה; ובאופן זה, לכתחילה, יברכו השומעים את הברכות בעצמם, אבל בעת הצורך רשאי המברך לברך עבורם את שתי הברכות, ברכת המצוה וברכת 'שהחינו'.

[שו"ע תקפט, א-ג, ומשנ"ב א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 2, 3, 4, 6, 7 ו-10]

כבד שמיעה, שאינו מסוגל לשמוע דיבורים כי אם קולות - אף אם מסוגל לשמוע דיבורים באמצעות מכשיר שמיעה - פטור מתקיעת שופר; ולכן, אינו יכול גם להוציא אחרים ידי חובתם. וכן אשה, הפטורה ממצוה זו כשאר מצוות עשה 'שהזמן גרמא', וקטן, אינם יכולים להוציא את המחויבים במצוה ידי חובתם. ואף נער שהגיע לגיל בר מצוה, אינו יכול להוציא אחרים עד שנדע כי 'הביא שתי שערות'. ונחלקו הפוסקים בנוגע לקטן שהגיע לגיל

מדוע חרש אינו יכול להוציא ידי חובה בתקיעת שופר? | האם מי שיצא ידי חובת תקיעת שופר יכול להוציא אחרים ידי חובה? | ומדוע אשה פטורה מתקיעת שופר?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות ראש השנה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה'
[משנ"ב חלק ו', סימן תקפ"ח סעיף ד' - סימן תקפ"ט סעיף ה']

תקיעה אחת עולה לשני אנשים

תקיעה אחת יכולה לעלות לשני אנשים לכל אחד מה שהיא צריך, ויש נידון במשנה ברורה ובביאור הלכה, האם מועיל לחלק את אותה תקיעה לשני אנשים, כגון, באופן שאדם אחד שמע את חציה הראשון של התקיעה, ואדם שני שמע את חציה השני של אותה התקיעה, האם שני האנשים צריכים לשמוע כל אחד מהם את כל התקיעה, או שמספיק שכל אחד מהם ישמע חלק מהתקיעה, ואומר הביאור הלכה, שאפילו לפי השיטה בסוף סימן תקפ"ז הסוברת, שמספיק תחילת התקיעה או סופה, כגון, שתחילת התקיעה הייתה בלילה, וסופה של התקיעה הייתה ביום שיצא בזה ידי חובה, אבל כאן שצריך לחלק את התקיעה לשני אנשים, הדבר גרוע יותר, משום שכל אחד מהם לכולי עלמא צריך לשמע את כל התקיעה כולה, ומביא הביאור הלכה בשם הנהר שלום שחולק וסובר, שבאמת הדבר יהיה תלוי בשתי השיטות לעיל בסוף סימן תקפ"ז, ולפי השיטה הסוברת שמספיק לשמוע את תחילת התקיעה או סופה, וכגון שחלק מהתקיעה בחיוב וחלק מהתקיעה לא בחיוב, כך גם בשני אנשים, הם לא צריכים כל אחד מהם לשמוע את כל התקיעה כולה, אלא מספיק מה שאחד מהם שומע את חלקו של התקיעה, ואם יש בה שיעור, יוצא ידי חובה.

טלטול השופר בשבת וביום טוב

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, לא תוקעים בשופר, והשופר לא עומד לתקיעה, וממילא לא הוקצה למצותו, ומבאר המשנה ברורה שהטעם הוא, גזירה שמא יקח את השופר בידו ללכת ללמוד את התקיעות אצל בקי, ויעבידנו ארבע אמות ברשות הרבים, וכן מותר לטלטל את השופר רק לצורך גופו ומקומו, כגון לשאוב בו מים וכדומה, כיוון שהשופר נידון ככלי שמלאכתו לאיסור שהרי עצם פעולת תקיעת השופר יש בזה משום שבות, וממילא הוא כלי שמלאכתו לאיסור, ואם כך, הדין הוא שמותר לטלטל אותו רק לצורך גופו ומקומו, אבל ביום טוב אפילו שאין איסור טלטול כיוון שהשופר עומד לתקיעה ביום טוב, אבל אסור להשתמש בו, כיוון שהוקצה למצותו.

חרש שוטה וקטן בתקיעת שופר

אדם שאינו מחויב בעצם הדבר, כגון, קטן, חרש, שוטה, אינם יכולים להוציא ידי חובה מישהו אחר שהוא בר חיובא, אבל אדם שהוא מחויב אלא שהוא כבר יצא ידי חובה, יכול להוציא ידי חובה את מי שלא יצא ידי חובה.

חרש שוטה וקטן פטורים, וחרש הוא אפילו מדבר ואינו שומע, אפילו שהוא לא מוגדר כחרש לכל דיני התורה שהרי הגדרת חרש לכל התורה צריך שהוא גם לא ידבר וגם לא ישמע, אבל בכל זאת הדין הוא, שהוא לא יכול להוציא מישהו אחר, משום שהוא לא בפרשה של תקיעת שופר, כיוון שהמצוה היא לשמוע, והוא לא יכול לשמוע.

קטן אפילו בן י"ג שנה, כל זמן שלא הביא ב' שערות, אינו יכול לתקוע להוציא אחרים, ומוסיף השער הציון, אף על פי שיש 'חזקה דרבא' שכל שהגיע לשנים הגיע לשערות, זה רק לעניין דינים דרבנן, אבל בשופר שזה דאורייתא, כל עוד שאנו לא יודעים שהביא ב' שערות, אינו יכול לתקוע להוציא אחרים.

אשה בתקיעת שופר

אשה פטורה משופר, משום שהוא מצות עשה שהזמן גרמא.

טומטום ואנדרוגינוס בתקיעת שופר

אנדרוגינוס מוציא את חברו אנדרוגינוס, כיוון שכולם שווים בכך שיש להם זכרות ונקבות, אבל אינו יכול להוציא זכר אחר, כי אולי האנדרוגינוס נקבה והשני זכר, וטומטום שהוא ספק זכר או נקבה, אינו מוציא אפילו את מינו, כי יתכן שהוא זכר וחברו נקבה, וטומטום ואנדרוגינוס אפילו שחייבים לתקוע, לא יברכו, כיוון שברכה היא דרבנן, וספיקא לקולא.

מי שחציו עבד וחציו בן חורין, אינו מוציא אפילו את עצמו, כיוון שצד עבדות שלו לא מוציא צד חירות שבו, ולכן, צריך שיתקע לו בן חורין.

* ישנו כלל האמור בנוגע לקריאת התורה וכדומה, שלא ניתן לשמוע כראוי קול הנשמע בצוותא עם קול אחר; אך בנוגע לתקיעת שופר לא נאמר כלל זה, משום שיש בה חביבות מיוחדת, ומרוב החביבות, יש באפשרות השומע לרכז את שמיעתו בקול אחד מתוך שני הקולות.
* מי ששמע את כל שלושים הקולות הנדרשים לקיום מצות תקיעת שופר בבת אחת, ממספר רב של בעלי תקיעה - לא יצא ידי חובתו, משום שלא שמע את ה'תקיעות' במקום הראוי להן, לפני ה'שברים' וה'תרועות' ולאחריהם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באילו מקומות אין ללכת ביחידות בימי 'בין המצרים'?

Yonatan Sindel/Flash90

ונחלקו הפוסקים בנוגע להליכה ביחידות, אם הכוונה דווקא להליכה שלא במקום ישוב, כגון בדרך העוברת מעיר לעיר ולא מצויים בה בני אדם, או אף במקום ישוב. והפוסקים ציינו דברים נוספים שיש בהם סכנה, אשר ראוי להימנע מהם בימים אלו, ולפחות ב'תשעת הימים', כגון טיסה או טיפול רפואי מסוכן.

[שו"ע תקנא, יז, ומשנ"ב קב-קג; ביאורים ומוספים דרשו, 124-128]

בימי 'בין המצרים', קיימת סכנה יתירה להינזק משד המכונה 'קטב מרירי', ולכן הזהירו חכמינו ז"ל שלא ללכת ביחידות בשעות מסוימות ביום, ושלא לצעוד במקום העובר בין 'שמש' לצל, וכן שלא להכות את הבנים ואת התלמידים אף במקרה שהדבר מותר בשאר ימות השנה מחמת התועלת לחינוכם; מפני שפעולות אלו עשויות להחיש את הנזק, חלילה.

הלוח היומי

ב' בסיון | רבי דוד חיים ב"ר יוסף שלוש זצ"ל, רבה של נתניה, בעל חמדה גנוזה, מכתם לדוד, משכיל לדוד, אור חדש ועוד

בשנת ב' אלפים תמ"ט, ביום זה אמר הקב"ה למשה רבינו לומר לבני ישראל "והייתם לי סגולה מכל העמים" "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" וע"כ נחשב הוא ליום המיוחס.

יארצייט:

תקע"ד: רבי אריה לייב ב"ר אברהם מאיר ברלין זצ"ל, אב"ד קאסל והסן.

תרע"ט: רבי יעקב ב"ר שאול הכהן דוויק זצ"ל, חכם באשי וראב"ד חאלב, בעל דרך אמונה, שארית יעקב ועוד.

תרצ"ו: רבי ישראל ב"ר ברוך הגר זצ"ל, בעל אהבת ישראל מויז'ניץ.

תרצ"ז: רבי חיים אלעזר ב"ר צבי הירש שפירא זצ"ל, ממנוקטש, בעל מנחת אלעזר, עולת תמיד, חיים ושלום, אות חיים ועוד.

תשמ"ג: רבי אהרן ב"ר יעקב דוד ויינטרוב זצ"ל, מראדומסק, בעל דביר אהרן.

תשנ"ד: רבי מרדכי חזקיהו ב"ר מנצור בן שמעון זצ"ל.

תשע"ז: רבי דוד חיים ב"ר יוסף שלוש זצ"ל, רבה של נתניה, בעל חמדה גנוזה, מכתם לדוד, משכיל לדוד, אור חדש ועוד.

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום...

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מ"ו לעומר

מעולם לא דיברו באמצע הלימוד

לאחר הסתלקותו של ראש ישיבת "פורת יוסף", הג"ר יהודה צדקה, ביקשו מהג"ר ששון מזרחי שלמד איתו חברותא, שיספר על דרכיו של רבינו, והוא השיב "איני יודע לספר מאומה, כי זה לנו עשרות בשנים שאנו לומדים ביחד, ומעולם לא הפסקנו בעת הלימוד לשיחה בטילה ח"ו, כמעט שלא נודמן לנו אף פעם לדבר חוץ מענין הלימוד".

(וזאת ליהודה ח"א פרק י עמ' 212)

נוהר שלא להפסיק באמצע הלימוד בדברי בטלה, וכן נוהר שלא להפסיק אחרים באמצע הלימוד

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il